

ingediend op **2088** (2023-2024) – Nr. 3
23 april 2024 (2023-2024)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding
uitgebracht door Veerle Geerinckx

over het ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 18 mei 2018
houdende de Vlaamse sociale bescherming
en artikel 59 van het Woonzorgdecreet
van 15 februari 2019,
wat betreft BelRAI en de verwerking
van persoonsgegevens

Documenten in het dossier:

2088 (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendementen

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Veerle Geerinckx, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;

Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;

Maike De Rudder, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;

Ann De Martelaer, Jeremie Vaneekhout;

Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout;

Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;

Gweny De Vroe, Emmily Talpe;

Johan Danen, Celia Groothedde;

Emine Gül İsci.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

INHOUD

1. Toelichting door Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	4
1.1. Doelstellingen van het ontwerp van decreet.....	4
1.2. Vlaamse sociale bescherming – artikel 3	4
1.3. Impact van het arrest van het Grondwettelijk Hof op de dossiertaks	4
1.4. Wijzigingen aan het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019	5
1.5. Technische wijzigingen.....	6
2. Algemene bespreking	6
2.1. Tussenkoms van Hannes Anaf over de bespreking van dit ontwerp van decreet	6
2.2. Tussenkoms van Veerle Geerinckx	6
2.3. Tussenkoms van Hannes Anaf.....	6
2.4. Tussenkoms van Ann De Martelaer	6
2.5. Tussenkoms van Katrien Schryvers	7
2.6. Replieken	7
3. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen.....	7
4. Eindstemming.....	9

Bijlage: zie de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding besprak het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en artikel 59 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019, wat betreft BelRAI en de verwerking van persoonsgegevens tijdens haar vergadering van 16 april 2024.

Op dit ontwerp van decreet werden zes amendementen ingediend. Ze zijn verspreid als *Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 2088/2.

De presentatie van minister Hilde Crevits is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlament.be.

1. Toelichting door Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

1.1. Doelstellingen van het ontwerp van decreet

Minister *Hilde Crevits* licht toe dat het ontwerp van decreet gaat over de ontwikkelingen inzake BelRAI (Belgian Resident Assessment Instrument) en de opstart van de BelRAI-databank, over de aanpassing van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming betreffende de dossiertaks, en over de aanpassing aan de bepalingen over de verwerking van persoonsgegevens in het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019.

1.2. Vlaamse sociale bescherming – artikel 3

Op basis van artikel 70/2 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming is er een BelRAI-databank opgericht en is het Departement Zorg aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke. Het Departement Zorg moet gegevens kunnen verwerken van zorggebruikers, wat geregeld wordt in artikel 3 van dit ontwerp van decreet.

Het Departement Zorg zal ook persoonsgegevens kunnen verwerken van de persoon die een indicatiestelling afneemt. Er was al een rechtsgrond voor het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming, maar nog niet voor het Departement Zorg, wat op deze manier rechtgezet wordt. Verder wordt in het ontwerp van decreet vastgelegd welke persoonsgegevens van de zorggebruiker verwerkt mogen worden. Dat zijn voornamelijk gegevens uit de BelRAI-databank.

Vervolgens licht minister Hilde Crevits de doeleinden van de verwerking van deze gegevens toe: het toezicht op de naleving van de erkennings- en financieringsvoorwaarden door de zorgvoorzieningen; de uitvoering van een kwaliteitsbeleid aan de hand van indicatoren en groepsstatistieken uit de BelRAI-gegevens; het vastleggen van een programmatieplanning aan de hand van BelRAI-gegevens; het nemen van beleidsmaatregelen om de financiering van zorgvoorzieningen en gebruikers binnen de Vlaamse sociale bescherming te versterken aan de hand van BelRAI-gegevens. In de memorie van toelichting wordt uitgebreid ingegaan op elk van deze doeleinden. Het Departement Zorg mag enkel gepseudonimiseerde gegevens verwerken. De bewaartermijn bedraagt dertig jaar, wat nodig is om op een goede manier aan longitudinaal onderzoek te kunnen doen.

1.3. Impact van het arrest van het Grondwettelijk Hof op de dossiertaks

Bij de invoering van de BelRAI-screener als evaluatie-instrument voor de toekenning van het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden in juni 2021 werd bepaald dat de zorggebruikers een dossiertaks verschuldigd zijn als ze administratief beroep aantekenen. Deze dossiertaks wordt sowieso terugbetaald bij een gegrond dossier. Op die manier werd een noodzakelijke maar billijke drempel ingebouwd,

en dat zonder de toegang tot een administratief beroep te belemmeren. De dossiertaks van 75 euro werd gehalveerd voor de gebruiker met recht op de verhoogde tegemoetkoming in het kader van de ziekteverzekering. Bovendien werden zes categorieën van gebruikers volledig vrijgesteld.

Het Grondwettelijk Hof vernietigde de vrijstelling van de dossiertaks voor het instellen van een administratief beroep door sommige categorieën volledig vrij te stellen en personen die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering gedeeltelijk vrij te stellen. Minister Hilde Crevits verduidelijkt dat het Grondwettelijk Hof niet tegen de dossiertaks op zich is. Volgens haar blijft de nood aan een dossiertaks bestaan en wordt die zelfs belangrijker.

Ze stipuleert verder dat het gebruik van BelRAI gefaseerd uitgerold wordt in de Vlaamse sociale bescherming. Zo zal de toekenning van het zorgbudget voor ouderen gekoppeld worden aan de inschaling via de BelRAI-screener. Deze toekenning geldt voor een periode van 6 tot 36 maanden. Bovendien zijn er vijf verschillende afkappunten. Dat kan dus een aanleiding vormen voor een veelvoud van administratieve beroepen als er geen drempel behouden wordt.

In de nieuwe regeling wordt, om de ongelijke behandeling op te heffen, een lagere dossiertaks van 30 euro ingevoerd, zowel voor de personen die recht hebben op de verhoogde verzekeringstegemoetkoming als voor zes categorieën van gebruikers die vrijgesteld worden. In de gevallen waarin het administratief beroep gegrond wordt verklaard, wordt de dossiertaks integraal teruggestort, wat in de praktijk al gebeurde. De Raad van State bepaalt de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens die decretaal moeten worden vastgelegd.

1.4. Wijzigingen aan het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019

Het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 wordt aangepast zodat alle essentiële elementen in het decreet komen te staan waar ze horen te staan. Artikel 10 van dit ontwerp van decreet bepaalt de verschillende bewaartermijnen die gelden voor de bewaring van persoonsgegevens van zorggebruikers, personeelsleden, vrijwilligers, bestuurders en verenigingswerkers. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de bewaartermijn die van toepassing is op het Departement Zorg en de woonzorgvoorziening.

Het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 en de bijbehorende uitvoeringsbesluiten bepalen de taken en opdrachten van het Departement Zorg. Om die taken uit te voeren kan het Departement Zorg gegevens verwerken met als doel het vergunnen, erkennen, subsidiëren en het toezicht en de handhaving op de erkenningsvoorwaarden. Voor meer voorbeelden van die doeleinden verwijst de minister naar de memorie van toelichting.

Artikel 10 van dit ontwerp van decreet bepaalt vervolgens welke categorieën van gegevens over de gebruiker, het personeel, de vrijwilligers, de bestuurders en de verenigingswerkers verwerkt mogen worden. Ook hierbij verwijst de minister naar de memorie van toelichting voor meer informatie over de genoemde categorieën. Er wordt ook bepaald dat de gegevens kunnen worden bezorgd aan het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming voor zijn taken en opdrachten, als dat nodig zou zijn. Verder worden er nog twee elementen gedelegeerd aan de Vlaamse Regering: de regels voor de wijze van verwerking van de gegevens en de vorm waarin en de wijze waarop de gegevens worden uitgewisseld.

1.5. Technische wijzigingen

Tot slot verwijst minister Hilde Crevits naar slide 12 voor twee louter technische aanpassingen. Ze besluit met het belang van deze wijzigingen te onderstrepen en drukt haar hoop uit dat de commissie het ontwerp van decreet unaniem zal goedkeuren.

2. Algemene bespreking

2.1. Tussenkost van Hannes Anaf over de bespreking van dit ontwerp van decreet

Hannes Anaf vindt de dossiertaks een fundamenteel element in het ontwerp van decreet en vindt de manier waarop de schrapping door het Grondwettelijk Hof in dit ontwerp van decreet wordt opgevangen, vreemd. Hij vraagt op basis van artikel 35 van het Reglement van het Vlaams Parlement een hoorzitting.

Koen Daniëls, waarnemend commissievoorzitter, stelt vast dat het voorstel van Hannes Anaf om een hoorzitting te organiseren niet door vijf leden wordt gesteund.

2.2. Tussenkost van Veerle Geerinckx

Voor *Veerle Geerinckx* vormt dit technische ontwerp van decreet het fundament voor het eenvormige inschalingsinstrument BelRAI. Het gaat om een belangrijk ontwerp van decreet omdat BelRAI gefaseerd wordt geïmplementeerd en geconcretiseerd voor de toekenning van zorgbudgetten, diensten gezinszorg, diensten maatschappelijk werk en residentiële ouderenzorg. Het is belangrijk dat de verwerking van persoonsgegevens voor een dergelijk instrument decretaal wordt vastgelegd.

In een rechtsstaat moeten alle evenwichten gerespecteerd worden. Als het Grondwettelijk Hof een ongelijke behandeling vaststelt, moet de decreetgever dat rechtzetten. Dit ontwerp van decreet zorgt voor een correctie maar tegelijk blijft het belangrijk om onnodige beroepen tegen te gaan. Er blijft daarom een minimale dossiertaks van 30 euro. Voordien was dat 75 euro. Als een beroep gegrond wordt verklaard, wordt de dossiertaks volledig terugbetaald. Vanwege deze billijke en evenwichtige aanpak zal de N-VA dit ontwerp van decreet steunen.

2.3. Tussenkost van Hannes Anaf

Hannes Anaf stelt dat de Vooruitfractie de meeste elementen in dit ontwerp van decreet steunt. Wat de dossiertaks betreft, is de spreker verrast over de manier waarop er uitvoering wordt gegeven aan het arrest van het Grondwettelijk Hof. De Vlaamse Raad Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Vlaamse Raad WVG) is verbaasd dat de drempel om administratief beroep in te dienen tegen een indicatiestelling behouden blijft voor personen met een verhoogde tegemoetkoming. De drempel wordt opnieuw ingevoerd voor kwetsbare groepen.

De Vlaamse Raad WVG herhaalt zijn standpunt dat er geen taks gekoppeld mag worden aan de mogelijkheid tot beroep. Het betreft beslissingen van een indicatiesteller die financiële gevolgen heeft voor de gebruiker. Het zou mogelijk moeten zijn voor elke burger, ongeacht zijn financiële situatie, om daar beroep tegen in te dienen. De spreker vindt dat fundamenteel. Hij vindt het daarnaast vreemd dat er een extra drempel wordt opgeworpen voor mensen die het al moeilijk hebben. Hij kan dat principieel niet steunen. Daarom zal hij tegen dit ontwerp van decreet stemmen.

2.4. Tussenkost van Ann De Martelaer

Ann De Martelaer deelt de opvattingen van Hannes Anaf over dit ontwerp van decreet. Ze stelt dat het de bedoeling is om te voorkomen dat te veel mensen beroep aantekenen door een drempel in te stellen. Ze vindt dat de Vlaamse overheid er net

voor moet zorgen dat haar wetgeving en procedures zo goed zijn dat mensen geen reden hebben om in beroep te gaan. Groen zal tegen dit ontwerp van decreet stemmen.

2.5. Tussenkomsst van Katrien Schryvers

Katrien Schryvers stelt dat de discussie over de dossiertaks ook bij de totstandkoming van het initiële decreet werd gevoerd. De spreker benadrukt dat de drempel verlaagd wordt. Ze vindt dat een dossiertaks van 30 euro een beperkte drempel is. Als er geen drempel is, zouden mensen te snel beroep aantekenen. Door de drempel blijft het aantal beroepen onder controle, en betreft het vooral beroepen waarbij er effectief kans is op herziening. Als het beroep gegrond is verklaard, wordt de dossiertaks trouwens terugbetaald.

2.6. Replieken

Hannes Anaf stelt dat 30 euro veel geld is voor sommige mensen. Voor mensen in schuldbemiddeling of mensen die op het einde van de maand geen geld meer hebben, telt elke euro. Hij benadrukt dat het om fundamentele rechten gaat. Het gaat over mensen die er alle belang bij hebben dat ze kunnen krijgen waar ze recht op hebben. De spreker heeft er begrip voor als die mensen in beroep gaan. Hij vindt het niet gepast om een dossiertaks aan te rekenen.

Ann De Martelaer geeft aan dat in beroep gaan op zich voor veel mensen al niet evident is. Het gaat vaak om mensen die het economisch en sociaal moeilijk hebben. Zelfs zonder extra dossiertaks is de drempel al hoog.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Artikel 1 tot en met 3

Artikel 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 4

Amendement nr. 1 van Hannes Anaf, Freya Van den Bossche en Emine Gül Isci strekt ertoe artikel 4 te schrappen.

Hannes Anaf zegt dat hij met zijn amendementen de dossiertaks wil schrappen.

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 4 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 5

Amendement nr. 2 van Hannes Anaf, Freya Van den Bossche en Emine Gül Isci strekt ertoe artikel 5 te schrappen.

Hannes Anaf verwijst naar zijn toelichting bij amendement nr. 1.

Amendement nr. 2 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 5 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 6

Amendement nr. 3 van Hannes Anaf, Freya Van den Bossche en Emine Gül Isci strekt ertoe artikel 6 te schrappen.

Hannes Anaf verwijst naar zijn toelichting bij amendement nr. 1.

Amendement nr. 3 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 6 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 7

Amendement nr. 4 van Hannes Anaf, Freya Van den Bossche en Emine Gül Isci strekt ertoe artikel 7 te schrappen.

Hannes Anaf verwijst naar zijn toelichting bij amendement nr. 1.

Amendement nr. 4 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 7 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 8

Amendement nr. 5 van Hannes Anaf, Freya Van den Bossche en Emine Gül Isci strekt ertoe artikel 8 te schrappen.

Hannes Anaf verwijst naar zijn toelichting bij amendement nr. 1.

Amendement nr. 5 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 8 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 9

Amendement nr. 6 van Hannes Anaf, Freya Van den Bossche en Emine Gül Isci strekt ertoe artikel 9 te schrappen.

Hannes Anaf verwijst naar zijn toelichting bij amendement nr. 1.

Amendement nr. 6 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 9 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

Artikel 10

Artikel 10 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

4. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Veerle GEERINCKX,
verslaggever